Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

12 НОЯБРЬ, ЖУМА. № 221 (719), Сотувда эркин нархда. 1993 йил.

Ислом КАРИМОВ:

«ЎЗ ПУЛИМИЗГА ЎТИШИМИЗ АНИҚ»

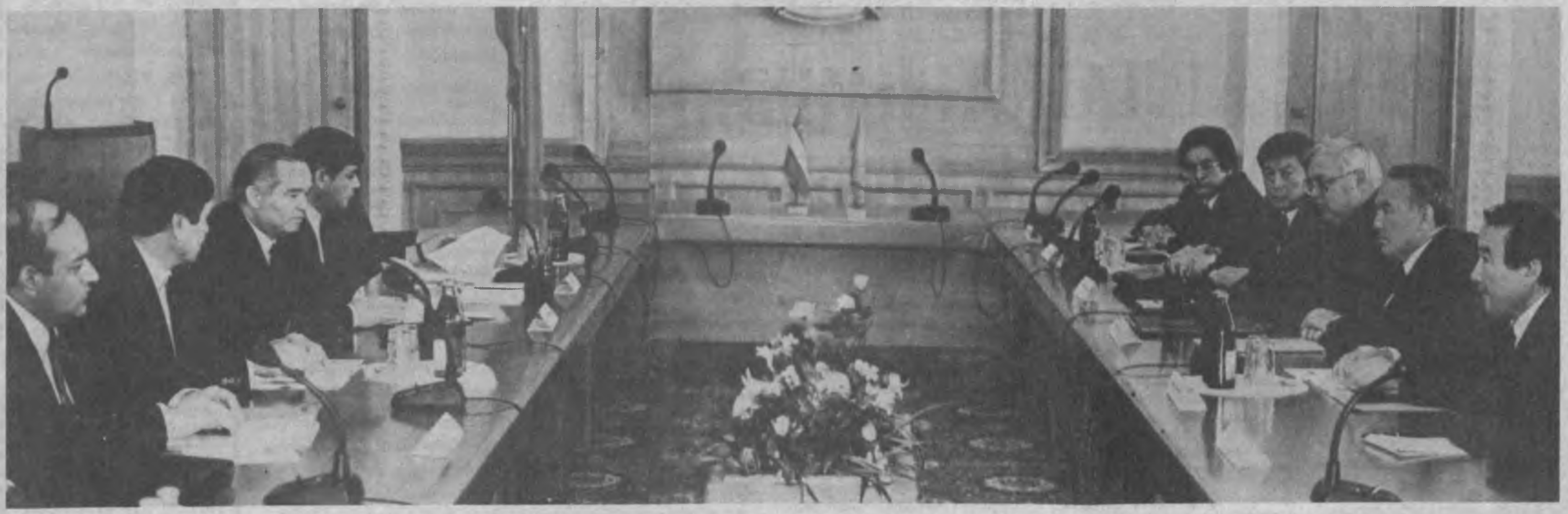

СУРАТДА: Музокара пайти.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ тасвири.

Ўзбекистон билан Қозоғистон ўз миллий валютасига ўтгач, қийинчиликлар келиб чиқиши мумкин, аммо бошқа чора йўқ! Президентлар Ислом Каримов билан Нурсултон Назарбоевнинг Алматидаги учрашувдан кейин келган қарори ана шу бўлди.

Бунинг ажабланадиган жойи йўқ. Россия раҳбариятининг молия соҳасидаги ҳеч бир нарса билан оқлаб бўлмайдиган икки юзламачилиги Марказий Осиё минтақасидаги икки йирик давлатни мураккаб аҳволга солиб қўйди. Сентябрь ойида Москвада имзоланган иқтисодий иттифоқ ҳақидаги шартноманинг барча моддаларини бажаришга ваъда берган, Ҳамдўстликнинг олти мамлакатига 1993 йилда чиқарилган рублларни етказиб бериш кафолатини олган Кремль, афсуски, сўзининг устидан чиқмади.

Бу тасодифми ёки қонуниятми — ҳозирча бир нарса дейиш қийин. Аммо, Нурсултон Назарбоев бу муаммо юзасидан аниқ гап айтди. У икки томонлама ҳужжатлар имзоланганидан кейин журналистлар билан учрашувда шундай деди: «Қозоғистон Россиядан олинадиган товар-молларга бутунлай боғланиб қолган, деб бизни ишонтирмоқчи бўлишади. Аслида эса бундай эмас. Ўтган йилги кўрсаткичларни оладиган бўлсак, Қозоғистон шимолий қўшнисига олганидан кўра, кўпроқ нарса берган. Биз Ўзбекистон билан иқтисодий иттифоқ ҳақидаги битимга имзо чеккан эканмиз, зиммамизга олган барча мажбуриятларга содиқ қолганмиз. Аммо, Россиядаги вазиятнинг беқарорлиги, бу мамлакат раҳбариятининг сўзда турмаслиги бизни қатъий қарорга келишга мажбур этди. Биз шундай қилдик ҳам — ён қўшни-жон қўшнимиз, ишончли ҳамкоримиз Ўзбекистон билан ўз миллий валютамизни жорий этишга қарор бердик».

Вазиятни бундан аниқроқ, бундан ойдинроқ ифодалаб бўлмайди. Аммо, шу баёнот берилганига қадар иккала давлат бошлиғи ўртасида узоқ музокаралар бўлиб ўтди. Бироқ, гап бунда ҳам эмас. Гап шундаки, Ўзбекистон билан Қозоғистон энг сўнгги дамгача рубль зонасини сақлаб қолувчилар сафида туриб, МДҲ мамлакатлари олдидаги барча мажбуриятларни адо этган ҳолда, барибир, эски пуллар йиғиндихонасига айланиб қолмоқда. Буни икки қардош давлат шаҳар ва қишлоқларида нарх-навонинг тобора ошиб бораётганидан ҳам кўрса бўлади.

— Миллий валютага ўтиш мураккаб жараён, — деди Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов. — Бу ишда шошма-шошарлик, ҳовлиқиш ярамайди. Аммо, кўриниб турибдики, Ўзбекистонга ўз валютасига ўтган мамлакатлардан эски пул оқиб келмоқда. Бу ҳол давом этаверса, одамларнинг аҳволи ҳам оғирлашади, иқтисодга ҳам жуда катта зарар етади. Юзага келган ана шу вазиятдан келиб чиқиб, Ўзбекистон билан Қозоғистон бир вақтда ўз миллий валютасига ўтадиган бўлди. Такрор айтаман: бу жараён моддий маънодагина эмас, маънавий маънода ҳам мураккаб кечади. Лекин бошқа иложимиз йўқ!

Журналистлар олдида гапирар экан, Ислом Каримов республиканинг рубль зонасидан чиқиши айрим бошқа муаммоларга ҳам сабаб бўлиши мумкинлигидан ташвишланаётганини айтди. Маълумки, Ўзбекистон — кўпмиллатли мамлакат. Россия рубли бир неча миллион ўзбекистонликлар учун республикамизни Россия билан боғлаб турган кўприк вазифасини ўтаётган эди. Аммо, буни ҳисобга олмаган Россиянинг хатти-ҳаракати ёш давлатимизни энг сўнгги чорани кўришга мажбур этди. Бироқ, ҳар қандай шароитда ҳам миллий валютага ўтиш ҳеч кимнинг манфаатига зарар етказмайди!

Мамлакатларимиз мутахассислари эски пулнинг ёппасига «бостириб кириши»ни ҳисобга олган ҳолда шундай хулосага келдилар: келгуси йилда ўз имкониятларимизни ишга солиб, Ўзбекистон билан Қозоғистонга олиб келинаётган саноат молларини бемалол 400 миллион долларга қисқартириш мумкин. Бинобарин, иккала мамлакат четга чиқарадиган мол қиймати ҳам ана шу миқдорда бўлади. 1995 йилда эса, мамлакатларимизнинг жаҳон океани портларига чиқиши билан боғлиқ лойиҳаларнинг амалга ошиши ҳисобга олинадиган бўлса, бу рақам 1 миллиард долларга етади. Кўриб турибсизки, республикаларимизнинг имконияти бениҳоя катта.

Журналистларни бошқа масалалар ҳам қизиқтирди. Улар Ўзбекистон билан Қозоғистон ҳақиқатан ҳам рубль зонасини сақлаб қолиш, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигини мустаҳкамлаш, бу мамлакатлар ўртасидаги алоқаларни кенгайтириш тарафдоримиди, деган саволлар бердилар.

Иккала Президент ҳам бу саволларга очиқ-ойдин жавоб қайтарди. Ҳа, иккала давлат ҳам ягона рубль зонасини сақлаб қолиш тарафдори эди. Буни қарангки, Европа ҳамжамияти ҳамдўстлик доирасида ягона валютани жорий этиш ҳақида қарор қабул қилиб турганида Россия бизнинг олдимизга бажариб бўлмайдиган талабларни қўйди. МДҲнинг тугагани ҳақида гапиришга ҳали эрта. Ўзбекистон билан Қозоғистон қўшни мамлакатлар, хусусан Россия билан алоқаларни кучайтириш тарафдори. Демак, миллий валюталарнинг жорий этилиши МДҲ доирасидаги ҳаракатларга ҳам тузатишлар киритишни тақозо қилади. Бу масала бўйича Қозоғистон янги ташаббуслар билан чиқмоқчи.

Президентлар минтақага оид масалалар бўйича саволларга ҳам жавоб бердилар. Ислом Каримовга шундай савол берилди: «Тожикистон рубль зонасида қоляпти. Ҳали фуқаролар уруши асоратларидан қутилмаган бу мамлакатдаги сиёсий-иқтисодий вазиятни ҳисобга оладиган бўлсак, у ўз пулига ўтган яқин қўшнилари билан қандай ҳамкорлик қилади?»

— Биз барча қўшниларимиз билан қалин ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилиш тарафдоримиз, — деди Ислом Каримов.— Бироқ, рубль зонасида қолиш-қолмаслик Тожикистоннинг ўз иши. Аммо, тажриба кўрсатиб турибдики, қадрсизланган рубль оқими у ерга ҳам оқиб, мамлакат иқтисодиётини хароб қилиши аниқ...

Ислом Каримов билан Нурсултон Назарбоевнинг Алматидаги бу учрашуви бошқа бир тарихий воқеанинг дебочасидир. Қозоғистон Президенти ўзининг ноябрь ойининг охири — декабрнинг бошида Тошкентга ташриф буюришини маълум қилди. Унинг бу сафари давомида янги иқтисодий маконни яратиш бўйича шартнома имзоланади. Бу — ҳақиқатан ҳам муҳим, тарихий воқеа бўлади. Ҳозир эса, ҳар бир давлат ўз пулини жорий қилиш арафасида турибди. Бу жўн бўлмаган, одатланилмаган жараённинг ўз қийинчиликлари бўлиши мумкин. Бироқ, ўзга чора йўқ.

...Бу ҳисобот ёзилаётган пайтда Тошкент ва Алматида иккита муҳим воқеа бўлиб ўтди. Марказий Осиёнинг икки етакчи мамлакати пойтахтларига икки томонлама ўзаро манфаатли ҳамкорликни кенгайтириш, савдодан ташқаридаги тўловлар ва бошқа муаммолар юзасидан муҳим ҳужжатларни имзолаш масалаларини ўрганувчи россиялик мутахассислар келишди. Хусусан, Ўзбекистон пойтахтида ўзаро манфаатли ва меъёрли солиқ қоидалари ҳақидаги битимлар имзоланишга тайёр турибди.

Л. ЛЕВИН,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент — Алмати — Тошкент.

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сўзи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

ЯНГИЛИКЛАР ✻ ФАКТЛАР ✻ ВОҚЕАЛАР

ҚЎШНИ ХАЙРИЯСИ ЮРАККА МАЛҲАМ

Ҳиндистон ўлкасидан халқаро инсонпарварлик ёрдами йўли билан Ўзбекистонга кўплаб дори-дармон келди.

«ЭКОСАН» экология ва саломатлик халқаро жамғармаси, жумҳурият Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда тиббиёт муассасалари вакиллари қўшни мамлакатдан ташриф буюрган меҳмонлар билан учрашдилар. Ҳиндистоннинг Ўзбекистондаги элчиси жаноб Далип Мехта дори-дармонларни даволаш муассасалари раҳбарларига топширди.

ИЛМИЙ ЕЧИЛМАНИ ДАЛАДА СИНАШАДИ

САМАРҚАНД қишлоқ хўжалиги институтининг ўқув-тажриба хўжалиги бошқа экинлар қатори кузги дондан дала шароитида мўл ва сифатли ҳосил олиш йўлларини синовдан ўтказмоқда. Бу йил хўжалик аъзолари 550 таноб майдонга кузги дон экишди. Айни кунларда ҳар таноб ердан камида 32 центнердан хирмон кўтариш мақсадида ишлов беришни бошлаб юборишди.

ГУРУЧ ҲАМ ЎЗЛАРИДАН ЧИҚАЯПТИ

НАМАНГАН туманидаги «Соҳибкор» жамоа хўжалиги иссиқхоналари бодринг, помидор, лимон етиштиришга ихтисослашмоқда.

ХЎЖАЛИК раҳбарлари меҳнаткашларни гуруч билан таъминлаш мақсадида шоли етиштиришни ҳам йўлга қўйдилар. Янги ўзлаштирилган ерлардан 180 тонна шоли ўриб-йиғиб олинди. Унинг асосий қисми аъзоларга матлуб нархларда сотилди. Қолгани давлат савдо тармоқларига жўнатилади.

ФОЙДА ҲИСОБИГА УЙ ҚУРИШДИ

АНДИЖОНДАГИ 2511-автокорхона маъмурияти ишлаб топилган фойдадан 32 оилага уй қуриб берди.

КЕЛАСИ йили автомобилчилардан яна 32 оила уйли бўлади. Шунингдек, Андижон машинасозлик заводи ва трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳам ишчи-хизматчилар учун даромад ҳисобига уй-жойлар қурди.

ЛИЦЕЙ МЕҲМОННАВОЗЛИККА ЎРГАТАДИ

ХОНҚА туманида меҳмон ва сайёҳларга хизмат кўрсатувчи мутахассислар тайёрлайдиган Ўзбекистон-Туркия лицейи очилди.

ТАЛАБАЛАР ўзбек, инглиз ва турк тилларини чуқур ўрганишади. Замонавий меҳмонхона хўжалиги ва сайёҳларга хизмат кўрсатиш санъатини эгаллашади. Бунинг учун Туркиянинг намунали меҳмонхоналарида тажриба ўрганишади.

КАРТОШКАНИНГ КЎПИ УРУҒЛИККА ҚОЛДИРИЛДИ

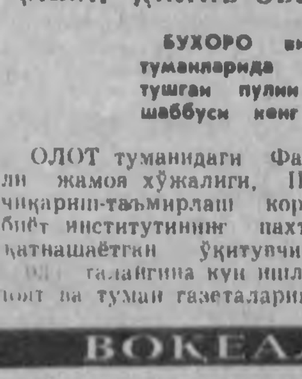

СЎХ тумани деҳқонлари голландияликлардан мўл ҳосил етиштиришнигина эмас, картошканинг асосий қисмини уруғлик учун асрашни ҳам ўргандилар. Бу йил олинган уруғлик эрта баҳорда экилса, ҳар таноб майдондан 40 тоннагача ҳосил олиш мумкин экан. Бундан ташқари нолорада қўнғизи ҳам ҳуруж қилмайди.

ҲАШАР ҚИЛИБ ОБУНА БЎЛИШДИ

БУХОРО вилоятининг кўпгина туманларида шанбалик ўтказиб, тушган пулни обунага сарфлаш ташаббуси кенг қулоч ёйди.

ОЛОТ туманидаги Файзулла Хўжаев номли жамоа хўжалиги, Пешку тумани ишлаб чиқариш-таъмирлаш корхонаси, Бухоро тиббиёт институтининг пахта йиғим-теримида қатнашаётган ўқитувчи ва талабалари ҳашар [illegible] галайгина кун ишлаб «Халқ сўзи», вилоят ва туман газеталарига обуна бўлдилар.

ТАРҒИБ ҚИЛИШ МУҲИМ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида Конституция кунининг бир йиллиги олдидан ижодий уюшма ҳамда жамғарма вакиллари иштирокида давра суҳбати бўлиб ўтди. Уни Вазирлар Маҳкамаси ижтимоий масалалар, фан ва маданият бўлими мудири Ю. Шодиметов олиб борди.

Ўзбекистон Конституцияси эълон қилинган кун Республикамиз тарихига заргал ҳарфлар билан ёзилиши шак-шубҳасиздир. Ўзбекистон ҳуқуқий давлат қуриш сари дадил қадам ташлаяпти. Зеро, бизда унинг барча қонуний асослари яратилган. Асосий қонунимизнинг қабул қилиниши эса ана шу йўлда қўйилган муҳим қадамдир.

Мазкур Конституция аввалгиларидан тубдан фарқ қилади. У ривожланган ҳамда энг инсонпарвар мамлакатлар Конституциялари билан бемалол рақобатлаша олади. Шунинг учун ҳам хорижий ҳуқуқшунослар унга ўз вақтида юксак баҳо беришган эди.

Ҳуқуқий-демократик давлатнинг фуқаролари, табиийки ўз ҳақ-ҳуқуқларини таниган, ижтимоий-сиёсий воқеа-ҳодисаларга онгли муносабатда бўла оладиган, миллий ғурури юксак ҳамда ватанпарвар бўлмоқлари лозим. Бундай тадбирлар уларда ватанпарварлик туйғусини шакллантириш, атрофда рўй бераётган воқеа-ҳодисаларга зийраклик билан назар солиш ҳамда ўзлигини англаш учун хизмат қилиши шак-шубҳасиздир. Давра суҳбати қатнашчилари бу борада, айниқса, ижодий уюшмаларнинг хизмати катта бўлмоғи кераклигини алоҳида таъкидладилар. Зеро, оммавий ахборот воситалари орқали чиқишлар уюштириш, фуқароларни Конституциянинг тарихий аҳамияти, мазмун ва моҳияти билан мунтазам равишда таништириб бориш бугунги кунда эътиборга молик масаладир.

● «ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИГА САЙЛОВЛАР ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ — МУҲОКАМАДА

Муносиблар сайлансин

Республиканинг кўпчилик фуқаролари сингари қонун лойиҳасини диққат билан ўрганиб чиқдим, унинг умумхалқ муҳокамасини кузатиб боряпман. Комил ишонч билан айта оламанки, лойиҳа асос-моҳиятига кўра республикамизнинг янги Конституциясидаги демократик принципларга мувофиқ келади.

Айни чоғда, айрим истакларимни ҳам айтиб ўтмоқчиман.

Олий Мажлис депутатлигига ўқимишли ва билимдон, шу билан бирга Ўзбекистоннинг мустақиллиги ва истиқлолини мустаҳкамлаш ишига муносиб ҳисса қўшиб келаётган баобрў киши танланмоғи шарт. Табиийки, у ўзбек халқининг тарихи, маданияти, урф-одатлари ва анъаналаридан ҳам яхши хабардор бўлиши лозим. Бунинг учун эса номзод республикада муқим яшаб, унинг талаб эҳтиёжлари ва манфаатларини яхши тушуниши зарур.

Шу муносабат билан 23-моддани қуйидаги мазмундаги қисм билан тўлдиришни таклиф қиламан: **«Кейинги беш йил мобайнида сайловлар тайинланган кунга қадар Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида доимий яшаб турган шахслар депутатликка номзод этиб рўйхатга олиниши мумкин эмас».** Бу Олий Мажлисга республика ҳаётидан ажралиб қолмаган, рўй бераётган жараёнларнинг кузатувчиси эмас, фаол қатнашчиси бўлган кишиларни сайлаш имконини беради, деб ҳисоблайман.

Назира АҲМЕДОВА,
Тошкент шаҳар, Шайхонтоҳур туманидаги 41-мактаб директори.

ЎЗБЕКИСТОН—ЖАНУБИЙ КОРЕЯ ҚЎШМА СЕМИНАРИ

10 ноябрь куни Чонг Ван Чой раҳбарлигидаги жанубий Корея—МДҲ иқтисодий уюшмаси делегацияси мамлакатимизга ташриф буюрди.

Корея Республикасининг 170 га яқин қудратли корхона ва фирмаларини ўз сафига бирлаштирган ушбу уюшма делегацияси 11 ноябрь куни республикамиз вазирликлари ва муассасалари раҳбарлари билан Ўзбекистон—Жанубий Корея қўшма семинарини ўтказдилар.

Семинарда ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш, Жанубий Корея ишбилармонларининг республикамизга сармоя киритиши, қўшма корхоналар тузиш имкониятлари атрофлича муҳокама қилинди.

— Айни пайтда мамлакатимизда 15 дан зиёд Ўзбекистон—Жанубий Корея қўшма корхонаси фаолият кўрсатмоқда,— деди иқтисодий уюшма бошқаруви раиси Чонг Ван Чой. — Улар Ўзбекистон иқтисодиётида маълум ўрин тутаётганидан мамнунмиз. Мақсадимиз ўзаро фойдали ҳамкорлик қилиш истагида бўлган ўзбек ва корейс ишбилармонларига кўмаклашишдан иборат.

Кореялик меҳмонлар бугун республикамиз пойтахтидаги саноат корхоналари билан танишадилар.

(ЎзА).

Матбуотчиларни қўллаб

Президентимиз И. А. Каримов томонидан шу йил 25 августда чиқарилган Фармонга биноан газета ва журналлар фаолиятини takомиллаштириш, уларнинг нормал фаолият кўрсатиши учун зарур шарт-шароитлар яратиш, босмадан чиқариш ва тарқатиш билан боғлиқ молиявий, моддий-техникавий масалаларни ҳал этишда Ўзбекистон матбуотчиларига амалий ёрдам берувчи махсус жамғарма ташкил этилди. Уни ташкил этишда Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси, республика газета ва журналларининг бош муҳаррирлари кенгаши, «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни, Журналистлар уюшмаси, Халқ таълими вазирлиги, «Истеъдод» жамғармаси, Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа ташкилот, муассаса ҳамда йирик корхоналар ташаббус кўрсатдилар. Ҳозир жамғарманинг 60 га яқин таъсисчиси бор.

Жамғарма Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида рўйхатга олинди ва унга 153-рақамли гувоҳнома берилди. Тўла хўжалик ҳисобида иш юритадиган бу жамғарма юридик шахс ҳуқуқига, мустақил балансига ва банкда ҳисоб рақамига эга.

Ўзбекистон Республикаси саноат-қурилиш банкининг Меҳнат бўлимида жамғарманинг ҳисоб рақами очилди. Таъсисчилар, матбуотга ёрдам кўрсатишни лозим топган бошқа вазирликлар, идоралар, бирлашмалар, концернлар, корхоналар, жамоа хўжаликлари, муассаса ва ташкилотлар шунингдек, жумҳуриятимиз фуқаролари пул маблағи ва хайрия бадалларини энди бемалол жамғарма ҳисоб рақамига ўтказишлари мумкин.

Ҳисоб рақами: 042700808

Код рақами: 172627315

Жамғарма бошқаруви.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

ЁШ ИЖОДКОРЛАР УЙЛИ БЎЛИШДИ

БУХОРО шаҳар ҳокимлиги маҳаллий ёш ижодкорлардан ўттиз нафарига янги квартиралар калитини топширди. Бу ижодкорлар орасида шоир ва ёзувчилар, журналист ва рассомлар, меъмор ва санъаткорлар бор.

БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИ ШАРОФАТИ

МАҲАЛЛИЙ ҳокимият бухоролик тадбиркорларга яна бир қулайлик яратди. Шаҳардаги марказий деҳқон бозори ҳудудида ўз маблағи ҳисобидан дўкон, кичик корхона ҳамда умумий овқатланиш ва маиший хизмат тармоқлари қурмоқчи бўлган шахслар, ташкилот ва фирмаларга мурожаат қилиниб, бу имкониятдан фойдаланиб қолишга чақирилди. Илгари тадбиркорлар у эшикдан бу эшикка бош суқиб, сарсон-саргардон бўлишарди. Энди бозор иқтисодиёти ҳамма нарсани жой-жойига қўймоқда.

В. БОБОМУРОДОВ.

МИЛЛИОНЕР

БУНДАН беш-олти йил илгари хорижлик бир фуқаронинг миллион даромад қилганини эшитсак, энтикиб кетар эдик. Ҳозир...

УЗУН тумани ҳокимининг ўринбосари Б. Тошбоевнинг ихтисоси қурувчи эканига қарамай, қишлоқ боласи бўлганлиги учун деҳқончиликни яхши кўради. Томорқасида қирқ тупга яқин хурмо дарахти бор. Бу йил хурмонинг ҳосили кўп бўлди — Тошбоев уч минг килодан зиёд хурмо узиб олди. Оёғи енгил тижжорлар уч юз элликдан нақд санаб берган эди, Бўрибой ҳам кўйиди.

Ҳозир у киши бунча пулни қаерга сарф қилсам экан, деб турипти. Албатта, бу хурмо, айтайлик, Тошкент ёки ундан ҳам узоқдаги бозорларга олиб бориб пуллангандa, даромад икки миллиондан ошиб кетар эди. Аммо баъзида бу юмушнинг ташвиши фойдасидан ошаркан.

Т. РАЗЗОҚ.

8 декабрь

Ўзбекистон Республикаси КОНСТИТУЦИЯСИ КУНИ

БУЮК КЕЛАЖАГИМИЗНИНГ ҲУҚУҚИЙ КАФОЛАТИ

Ҳур Ўзбекистонимизнинг тарихида биринчи Конституциянинг қабул қилиниши жумҳуриятимизнинг янгидан туғилишидир, ҳақиқий мустақиллигимизга мустаҳкам пойдевор қуришдир.

Ислом КАРИМОВ.

Мустақилликнинг илк кунлариданоқ, ўз олдига халқчил, адолатли, ҳуқуқий давлатни барпо қилишни мақсад қилган республикамиз раҳбарияти ушбу вазифани бажаришга имкон берувчи Конституцияни кечиктирмай қабул қилишни вазифа қилиб қўйди. Асосий қонунимиз мураккаб, серқирра тайёргарликдан ўтказилди. Икки йилдан ортиқ даврда лойиҳа яратилиб, сайқал топди. Унинг умумхалқ муҳокамаси халқимизнинг ижтимоий онги, маданияти олдингидан юксалганини, буюк, порлоқ келажак сари дадил бориш истагини яққол аён этди. Конституциямиз энг тараққий этган мамлакатлар, хусусан, АҚШ, Туркия, Франция, Германия, Италия каби Ғарб давлатлари, руҳияти ва этник жиҳатлардан бизга яқин бўлган Миср, Ҳиндистон ва бошқа Шарқ давлатларининг бой тажрибасидан энг демократик жиҳатларини, инсонпарварлик ғояларини тараннум этувчи халқаро ҳужжатларнинг талабларини ўзида жамлади. Асосий қонунимизнинг давлатимиз равнақининг ҳуқуқий кафолати даражасига кўтарувчи энг муҳим белгиси унда жаҳоннинг илғор тажрибасини миллий маънавий қадриятларимизга, ўзбек халқининг бой тарихига уйғунлаштириб қўлланилганидадир.

Буюк аллома Форобий давлатни бошқарувчи кишиларнинг халқ ўртасида обрў-эътиборга эга бўлиши, халқ томонидан сайлаб қўйилишини тавсия қилган. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 90-моддасида Республика Президенти фуқаролар томонидан умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида сайланиши кўрсатилган.

Улуғ бобомиз Амир Темур ўз тузукларида давлатни бошқаришда олий табақага оид сайидлардан тортиб, ҳунар аҳлигача бўлган жами 12 табақа кишиларига суяниб иш кўришни алоҳида таъкидлаб ўтган. Конституциянинг 9-моддасига кўра жамият ва давлат ҳаётининг энг муҳим масалалари халқ муҳокамасига тақдим этилади, умумий овозга (референдумга) қўйилади. Халқ ноибларига бағишланган XVIII бобда ҳам бирон синфнинг устунлиги белгиланмайди. Конституцияда Президентимиз И. А. Каримовнинг сўзи билан айтганда, «синфийлик ва партиявийликдан асар ҳам йўқ».

Буюк Темур давлат бошлиғининг вазифалари қаторида салтанат тахтида ўтирган шахснинг ўз сўзига, фикрига эга, ҳар нарсада адолатпеша бўлиши, унинг ҳукми ҳамма учун ижро этилиши мажбурийлиги, салтанат ишларини тамоман бошқага топшириб қўймаслик, давлат ишларида ҳар кимнинг сўзини, фикрини эшитиб, фойдалироғини ишлатиш, мулоҳаза билан иш тутишни кўрсатиб ўтган. Бу ўгитлар деярли тўлиғи билан «Ўзбекистон Республикаси Президенти» деб номланган XIX бобда ўз ифодасини топган.

Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига кўра Ўзбекистонда давлат ҳокимиятининг бирдан-бир манбаи халқ бўлиб (7-модда), давлат халқнинг иродасини ифодалайди, унинг манфаатларига хизмат қилади. Илк бор ҳуқуқий давлатнинг асосий талаби бўлмиш давлат органлари, манфаатдор шахсларнинг жамият ва фуқаролар олдидаги масъулдорлиги эътироф этилди (2-модда).

Ушбу жиҳатлар фуқароларнинг давлат бошқарувидаги иштирокини тўлиқ ифодалайди. Бу тараққий этган хорижий давлатларнинг кўп йиллик тажрибасидан ўтган сиёсий тузилмалар ва жараёнларни такомиллаштириш учун муҳим омилдир.

Давлатимизнинг демократия сари дадил қадам ташлаганлигининг ёрқин тасдиғини Конституциянинг «Жамоат бирлашмалари» деб номланган XIII бобида кўришимиз мумкин. Унда фуқароларнинг ўз ҳуқуқ ва эркинликларини биргаликда рўёбга чиқариш учун касаба уюшмаларига, жамият ва сиёсий партиялар ва диний ташкилотларга бирлашиш ҳуқуқлари мустаҳкамлангач (56, 62-моддалар). Бундан ташқари давлатга жамоат бирлашмаларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига риоя этилишини таъминлаш, уларга ижтимоий ҳаётда иштирок этиш учун тенг ҳуқуқий имкониятлар яратиб бериш вазифаси топширилган (58-модда).

Ўзбекистонда адолат, инсонпарварлик ва тараққиёт йўналишидаги турли сиёсий институтларнинг ривожланиши учун барча шароит яратилган. Айни вақтда аянчли ўтмишнинг сабоғи тариқасида Конституциянинг 12-моддаси ҳеч бир мафкуранинг давлат мафкураси даражасига кўтарилмаслигини белгилаб қўйган.

Бугунги бир иқтисоддан иккинчисига ўтиш амалга оширилаётган мураккаб шароитда жамиятимизнинг иқтисодий негизларини конституциявий шакллантириш жуда долзарб масаладир. Ўтказилаётган ислоҳотларнинг моҳиятини иқтисоднинг буйруқбозлик, режага қарам бўлиш услубларидан хилма-хил шаклдаги мулкка, тадбиркорликка, эркин меҳнат қилиш ҳуқуқига асосланган бозор муносабатларига ўтиш ташкил қилади.

Мустақилликнинг биринчи кунлариданоқ демократик, ҳуқуқий давлатни барпо этиш йўналишида бораётган республикамизда фуқароларнинг тенг ҳуқуқлилигини таъминлашга катта эътибор берилмоқда. Конституциянинг 18-моддасида Ўзбекистон Республикасида барча фуқароларнинг қонун олдида тенглиги белгиланган. Фуқароларнинг тенг ҳуқуқлилиги иқтисодий, сиёсий, ижтимоий ва маданий жабҳаларда таъминланган бўлиб, қонун устуворлиги давлатимиз тараққиёти тамойили даражасига кўтарилди. Ҳуқуқий давлат назариясининг асосчиларидан бўлмиш И. Кант, Ш. Монтескьелар қонун устуворлигини ҳуқуқий давлатнинг асосий белгиси деб атаган эдилар. Буюк бобомиз Амир Темур тарих саҳифаларига «Қаерда қонун ҳукмронлик қилса, шу ерда эркинлик бўлади» деган сўзларни зарҳал ҳарфлар билан биттирган эди.

Асосий Қонун Ўзбекистон халқининг ҳаққоний иродасини, давлатимиз тараққиётининг тамойилларини акс эттириб, жамиятнинг буюк келажак сари дадил қадамлар билан боришини ҳуқуқий жиҳатдан таъминламоқда. Бу охирги вақтда қўлга киритилган ютуқларимиз билан тасдиқланмоқда: республикамизда ишлаб чиқариш юксаляпти, хорижий сармоялар учун мақбул қонунларнинг мавжудлиги сабабли «ДЭУ», «Мерседес бенц» каби жаҳоннинг энг йирик корхоналарининг иштирокида мураккаб ишлаб чиқариш қувватлари ишга солиняпти.

Ўзбекистоннинг ривожланиши, унинг халқаро миқёсдаги мавқеининг ортиб бориши, хорижий давлатлараро унга бўлган қизиқишини янада кучайтирмоқда. Президентимизнинг Францияга қилган давлат сафари вақтида шу мамлакат Президенти Ф. Миттеран Ўзбекистон халқаро муносабатлар борасида янги даврга қадам қўяётганлигини таъкидлабгина қолмай, Франция Ўзбекистон билан алоқаларни мустаҳкамлашга катта эътибор бераётганлигини айтиб ўтди. Россия Фанлар Академияси давлат ва ҳуқуқ институтининг профессори Р. Тузмуҳаммедов Ўзбекистон Президентининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси сессиясидаги нутқига алоҳида урғу бериб, Ўзбекистондаги осойишталик, ички сиёсатнинг барқарорлиги, барчага маълум сармоя қонунчилигининг мавжудлиги европалик ва америкаликлар диққатини тортиб туришини алоҳида таъкидлади. Конституциямизнинг 17-моддасига кўра, республиканинг ташқи сиёсати давлатларнинг суверен тенглиги, куч ишлатмаслик ёки чегараларнинг дахлсизлиги, низоларни тинч йўл билан ҳал этиш, бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик қоидаларига ва халқаро ҳуқуқнинг умум эътироф этилган бошқа нормаларига асосланиши кўрсатилган.

Дарҳақиқат, жаҳон тажрибаси шуни кўрсатадики ҳар қандай қонун ва қонун ости ҳужжатлари кучли ижроия ҳокимияти воситасидагина бажарилиб, ҳаётга тадбиқ этилади. Ўзбекистонда мустақил давлатлар ҳамдўстлигига кирувчи мамлакатлар орасида биринчи бўлиб президентлик бошқаруви жорий этилган. Бу институтнинг бошқа жойларда амалда бўлган ҳукумат бошқарувидан афзалликлари кўп бўлиб, қонунларга оғишмай риоя қилинишини, фуқароларнинг ҳуқуқ-эркинлик ва қонуний манфаатларининг муҳофаза этилишини, сиёсий ва иқтиосдий ислоҳотларнинг чуқур ўтказилишини тўлиқ таъминлайди. «Президент» сўзи лотин тилида «раҳбар» маъносини англатиб, ҳуқуқшуносликда фақат республика тоифасидаги давлатдагина таъсис этилади. Жумладан, Америка Қўшма Штатларида қонун чиқариш ҳокимияти Конгрессга, ижроия ҳокимияти Президентга тааллуқли. Президент бир вақтда ҳам давлат, ҳам ҳукумат раҳбаридир. Конституциямизнинг 88-моддасига кўра Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ўзбекистон Республикасида давлат ва ижро этувчи ҳокимият бошлиғидир. У шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг Раиси ҳисобланади. Президентлик ҳокимияти нафақат қонунларни рўёбга чиқишининг, балки демократик ўзгаришларнинг, бугунги мураккаб шароитда осойишталикни сақлаб туришнинг кафолатидир.

Республикамиз Президенти ўзининг фаолияти билан мустақилликнинг тимсоли бўлмоқда, тузумимизни, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза этмоқда, демократик ислоҳотларни қўллаб-қувватлаб, тинчлик-осойишталикни таъминламоқда.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 93-моддасига кўра Президентнинг энг биринчи бурчи тариқасида Конституция ва қонунларга риоя этилишининг кафили бўлиши белгиланган. Кези келганда шуни айтиш керакки, юртбошимиз бу конституциявий вазифани амалда бажармоқда. Конституция қабул қилинган илк кунлардаёқ, унинг шахсий ташаббуси билан уюшган жиноятчиликка қарши кенг кўламда кураш эълон қилинди. Андижон, Сурхондарё, Самарқанд, Сирдарё вилоятларида ва бошқа минтақаларда амалга оширилган тадбирлар юртимизда маънавий покланиш, ҳуқуқий давлат йўлидаги тўсиқларни бартараф қилиш жараёни изчил бораётганлигининг ёрқин тасдиғи бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси республика Вазирлар Маҳкамасини тузиш тартибини ҳам белгилайди. Вазирлар Маҳкамасининг таъсис этилиши бошқарув тизимининг такомиллашуви билан боғлиқдир.

Биз аминмизки, Конституциямизнинг моҳияти ва аҳамияти вақт ўтган сари янада сермазмун ва таъсирчанроқ бўлиб боради. Ҳуқуқий жамият барпо этаётган давлат бу тараққиётининг кафолати бўлиб майдонга чиқади. Чунончи, давлатимиз Ўзбекистон Конституциясининг яратилиши ташаббускори бўлди ва уни собитқадамлик билан ҳаётга тадбиқ этиб бормоқда.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг қабул қилиниши республикамизда қонунчилик, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш ва жиноятчиликка қарши курашни кучайтиришда муҳим омил бўлди. Конституция билан кетма-кет, яъни 1993 йилнинг 9 декабрида «Прокуратура тўғрисида»ги Қонуннинг қабул қилиниши бежиз эмас, албатта. Чунончи, фуқароларнинг қонуний манфаатларининг ҳуқуқий кафолатини таъминлаш муҳим конституциявий принципдир.

Конституциянинг 120-моддасига кўра, Ўзбекистон Республикаси прокуратураси органлари ўз ваколатларини ҳар қандай давлат органлари, жамоат бирлашмалари ва мансабдор шахслардан мустақил ҳолда, фақат қонунга бўйсуниб амалга оширадилар. Конституциямизнинг янги, ижобий жиҳатларидан бири прокурорларнинг ўз ваколатлари даврида сиёсий партиялар ва сиёсий мақсадларни кўзловчи бошқа жамоат бирлашмаларига аъзоликни тўхтатиб туришининг белгиланишидир. Бу бир томондан прокурорларни турли сиёсий оқимлар таъсиридан ажратса, иккинчи томондан ҳуқуқ посбонларининг холис ҳаракат қилишларини кафолатлайди.

Ўзбекистон Республикаси биринчи Конституциясининг қабул қилиниши мустақил давлатимиз тарихида ўта муҳим ҳодисадир. У ҳар бир ўзбекистонликни давлатимизнинг буюк келажагини яратишдаги иштироки учун замин яратади.

Ваҳодир ДЕҲҚОНОВ,
Хуррам ХОЛИҚОВ,
Республика прокуратураси масъул ходимлари, адлия кичик маслаҳатчилари.

Жаҳон 24 соат ичида

ВАЗИРЛАР ЎРИНБОСАРЛАРИ МОСКВАДА УЧРАШАДИ

Шу йилнинг декабрь ойи ўрталарида саноати ривожланган еттита йирик давлат ташқи ишлар вазирлари ўринбосарлари Москвада учрашади. Унда «Еттилик»ка кирувчи давлатлар ўртасидаги ҳамкорлик режалари қай даражада бажарилаётгани, Россияда демократик жараёнларни ислоҳ қилишда ёрдам кўрсатиладиган масалалар муҳокама этилиши мўлжалланмоқда, деб хабар беради Японияниг «Санкэй симбун» газетаси.

КОМИТЕТ ФАОЛИЯТИНИ ТЎХТАТДИ

Халқаро қизил хоч комитети Грузия ғарбидаги Мингрели шаҳрида иш юритаётган ўз вакиллари ҳаётига хавф туғилаётгани туфайли бу ердаги фаолиятини тўхтатди. 26—27 октябрь кунлари кечқуруни Зугдиди шаҳрида содир бўлган воқеа бунга сабаб бўлди. Шу куни қизил хоч тамғаси босилган учта машина қуролли кишилар томонидан тўхтатилиб, комитет аъзолари сўроқ қилинган, деб хабар беради, РАТА—ТАСС ахборот маҳкамаси.

РУС РАҚҚОСИ ИТАЛИЯДА

Жаҳонга машҳур россиялик раққос Владимир Васильев Италия пойтахтидаги опера ва балет театрига бадиий раҳбар этиб тайинланди. Италия ахборот маҳкамаси мухбирининг хабарига кўра, рус балети устаси театрдаги фаолиятини бошлади. 30 ноябрь куни очиладиган янги мавсумда у «Анде» асаридаги Жузеппи Верди ролини ижро этади.

БОШ КОТИБ МАЪРУЗАСИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Бош котиб Бутрос Ғолийнинг «Болтиқ давлатлари ҳудудидан хорижий ҳарбий кучларни тўлиқ олиб чиқиб кетиш» ҳақидаги маърузасининг матни тарқатилди. Унда жумладан шундай дейилади: Россия ва Болтиқ давлатлари ўртасидаги муносабатларни яхшилашни тезлаштириш кўп жиҳатдан Болтиқ давлатлари ҳудудидаги Россия ҳарбий кучларини олиб чиқиб кетиш билан боғлиқ. Мен бу тадбирни тезда амалга ошириш учун Европа ҳамжамиятига аъзо давлатларни тегишли чоралар кўришга чақираман. Россияга қайтиб келадиган ҳарбийлар учун уй-жойлар қуришни тезлаштириш ҳақида қабул қилинган дастурнинг бажарилиши Эстония ва Латвия давлатлари талабини тезроқ амалга оширишга хизмат қилади. Бу ҳақли талабни қондириш барча тинчликсевар халқларнинг орзу-истакларига мос тушади.

ТЎҚҚИЗТА ЭДИ, ЎН ИККИТА БЎЛАДИ

Маълумки, шу йилнинг 2 сентабрида «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни амалга киритилган эди. Мазкур қонуннинг 3-қисмида: «Туманлар ва шаҳарларнинг ҳокимлари жорий йилнинг 1 декабригача ўзини ўзи бошқариш органлари амал қиладиган ҳудудларнинг тегараларини белгилаб олсинлар ҳамда йиғинларнинг раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ўтказсинлар», дейилган.

Мухбиримиз яқинда Қибрай туманида бўлиб, ушбу қарор жойларда қандай ижро этилаётгани билан қизиқди.

Санджон ТОШХЎЖАЕВ,
туман ҳокими ўринбосари:

— Туманимизда айни пайтда 9 та қишлоқ кенгаши фаолият кўрсатаяпти. Биз улар сонини фуқаролар илтимоси ва талабига мувофиқ учтага кўпайтирмоқчимиз. Бунинг боиси нима? Биз бу ерда аввало ҳудудий яқинлик ва қулайликни ҳисобга олдик. Масалан, оддий маълумотнома олиш учун фуқаролар баъзан беш-олти чақирим йўл босиши ёки ярим кун вақт сарфлаши керак. Айрим қишлоқ кенгашларига икки, баъзан уч жамоа хўжалигига қарашли қишлоқлар итоат қилади. Бу эса ўз навбатида фуқаролар норозилигига сабаб бўлаётган эди.

Ўткир УСМОНОВ,
Қибрай тумани ҳокимияти ташкилий бўлим мудири:

— Ўзини ўзи бошқариш органлари амал қиладиган ҳудудларнинг тегараларини белгилашда аҳоли сони инобатга олиняпти. Ҳозир ҳар бир қишлоқ ёки шаҳар кенгашида 20 мингдан 26 минггача аҳоли истиқомат қилаётир. Маълумки, аҳоли қанчалик кўп бўлса, уни бошқариш шунчалик қийин бўлади. Қишлоқ кенгашлари ихчамлаштирилгач, оқсоқолларнинг фаол иш юритишига имконият яратилади. Туманимизда айни пайтда 106 та маҳалла қўмитаси фаолият кўрсатаяпти. Маҳаллалар сонини ҳам кўпайтириш ниятидамиз.

Йиғин раислари (оқсоқоллари) ҳамда уларнинг маслаҳатчилари сайлови демократик тамойилларга амал қилган ҳолда ўтказилмоқда. Раис ёки оқсоқолликка икки ёки учтадан номзод қўйилаяпти.

Бахтиёр УСМОНОВ,
Қибрай шаҳри кенгаши раиси:

— Агар эътибор берган бўлсангиз мазкур қонуннинг 6-моддасида: «Йиғин чақиришни иложи бўлмаган тақдирда фуқаролар вакилларининг йиғилиши ўтказилади. Йиғилишларга кўчалар ва турар жой биноларидан, маҳаллалардан ва бошқа ҳудудий тузилмалардан фуқароларнинг намояндалари ушбу қонун иккинчи моддасининг иккинчи қисмида кўзда тутилган талабларга риоя этган ҳолда вакил қилиниши мумкин. Вакиллик меъёрларини тегишли халқ депутатлари кенгаши ёки туман, шаҳар ҳокими белгилайди», дейилган. Биз мазкур қонунга мувофиқ туман ҳокими фармойиши билан юз сайловчидан бир вакил белгилашга қарор қилдик.

Туманимизда айни вақтда 84 минг 68 нафар сайловчи бор. Ўз-ўзидан равшанки, биз шунча сайловчи иштирокида йиғин ўтказиш имкониятига эга эмасмиз. Шунинг учун йиғинларни иложи борича вакиллар иштирокида ўтказишни маъқул деб топдик.

Тўлқин ЎРМОНОВ,
Салор шаҳарча кенгаши раиси:

— Сайлов қандай қилиб тез ва сифатли ўтказилиши мумкин? Ҳозир ана шу масала хусусида бош қотиришимиз. Ва унинг самарали йўлларини топдик, деб ўйлайман. Сайлов бизда бирданига эмас, аксинча, босқичма-босқич амалга оширилаяпти. Юқорида таъкидланганидек, шаҳарча, қишлоқ ва овул йиғинини ўтказиш учун маҳаллалардан, маҳалла йиғини учун эса кўча ва гузарлардан вакиллар белгилашга қарор қилинди.

Ҳодимат ҚУРОНБОЕВ,
Чинобод қишлоқ кенгаши раиси:

— Юқорида, асосан, сайловни ўтказиш тартиби ва ташкилий ишлар ҳақида гап борди. Мен фурсатдан фойдаланиб, ана шу мавзуга бевосита дахлдор бўлган бошқа бир масалада фикр юритмоқчи эдим. Мазкур қонун 15-моддасининг 1-қисмида: «Ўзини ўзи бошқариш органларининг молиявий ресурслари халқ депутатлари, туман ва шаҳар кенгашлари томонидан ажратиладиган бюджет маблағларидан, фуқаролар ва жамоаларнинг ихтиёрий хайр-эҳсонларидан, хайрия жамғармалари ажратиб берадиган маблағлардан таркиб топади», дейилган. Ҳозир қайси бир ташкилотга «пул» деб борманг: «Ўзимизнинг аҳволимиз чатоқ, қайдан олиб берайлик?» дейишади. Шунинг учун маблағ асосан бюджетдан ажратилгани маъқул. Яна бир таклифим бор. Шаҳарча ва қишлоқ оқсоқоллари маҳаллий ҳокимият фармойишига асосан хизмат машинаси билан таъминланса. Чунки 10—12 минг аҳолига бош бўлишнинг ўзи бўлмайди. Бир жойда аза, бир жойда тўй дегандай... Бирини тугатмай туриб яна бир жойда бошқа бир тадбир чиқиб қолади. Ҳаммасига улгуриш, бош-қош бўлиш керак. Шундай қилинса, кўнгилдагидай иш бўларди.

«Халқ сўзи» мухбири Исмат ХУДОЁР ёзиб олди.

Қадим Бухорони зиёрат қилиш учун йилига юз минглаб сайёҳлар келади. Бу ерда Ҳиндистоннинг «Ларсен» қурилиш фирмаси билан ҳамкорликда қурилаётган «Фақира» меҳмонхонаси ана шу мақсадга хизмат қилади. Ҳозир меҳмонхона қурилишида сўнгги пардозлаш ишлари олиб борилмоқда. Юксак меъморчилик анъаналари асосида қурилаётган бу меҳмонхона янги йилда бир йўла 440 сайёҳни ўз бағрига қабул қилади.

СУРАТДА: ҳиндистонлик қурувчилар (чапдан) Гобу Субя ва Пирумаля ўзбек қурувчилари З. Хусаинов ва Х. Қозоқов билан суҳбатлашмоқда.

Р. ЖУМАНИЁЗОВ олган сурат (ЎзА).

Кўрсаткичлар ёмонга ўхшамайди-ю, аммо...

Наманган вилоятида иш топиш мушкулми! Вилоят Давлат назорати бошқармаси бу саволга жавоб топиш учун аҳолини ишга жойлаштириш билан шуғулланувчи баъзи ташкилотларнинг фаолиятини ўрганиб чиқди.

Текширишда аниқланган маълумотлар ёмонга ўхшамайди. Агар ўтган йил мобайнида қарийб олти минг қўшимча ишчи ўрни яратилган бўлса, шу йилнинг 1 сентябрига қадар яна беш ярим мингга яқин ишчи ўрни ҳозирланган. Истиқбол ҳам ёмон бўлмайди: 1995 йил охиригача 16,7 минг ишчи ўрни яратилади. Лекин шунга қарамай, ишга жойлаштириш хизмати фаолияти кўнгилдагидек эмас. Ҳисоб-китобларга кўра, 1995 йилга бориб, вилоятда яна 22 минг киши ишсизга айланади.

Янгиқўрғон туманида ишга талабгорлар сони 14 минг кишига етиши мўлжалланаётганига қарамай, келгуси йили атиги 260 ишчи ўрни яратиш кўзда тутилмоқда. Норин туманида ҳам аҳвол шу — 13 минг ишсиз бўлгани ҳолда бор-йўғи 612 киши ишга жойлаштирилади. Келгуси йили Чортоқ туманида ишсиз аҳолининг мингдан биригина иш топишга муяссар бўлиши мумкин.

Эҳтимол, янги ишчи ўринларини яратиш учун маблағ йўқдир, деган савол туғилиши мумкин. Аммо, гап маблағда эмас. Ишга жойлаштириш ташкилотлари етарли маблағга эга. Вилоят ҳокими тасдиқлаган «иш билан банд этиш» дастури бўйича бу мақсад учун фақат жорий йилнинг ўзида 6367,8 миллион сўм ажратиш кўзда тутилган. Бу маблағнинг 123 миллион сўмини «иш билан банд этиш» дастури вилоят жамғармасига корхона ва ташкилотлар ўтказган.

Бироқ бу маблағдан оқилона фойдаланилмаяпти — йил бошидан бери арангина ўзлаштирилган. Кўп ҳолларда яхши ният билан барпо этилаётган кичик корхона, фабрика ва цехлар қурилишининг катта қисми ўз вақтида маблағ ажратилмагани сабабли тўхтатиб қўйилган. Норин туманида худди шундай бўлди — сут ва консерва заводлари қурилиши тақҳа тўхтади. Тўрақўрғон туманида эса пахта тозалаш заводи қурилиши келгуси йилга кўчирилди.

Ишга жойлаштириш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вилоят бошқармаси ажратилган маблағдан «иш билан банд этиш» дастурига мувофиқ равишда фойдаланмаётир. Саккиз ой якунларига кўра, янги корхоналар очиш ҳисобига вилоятда 1030 ишчи ўрни яратилиши керак эди, амалда эса, бу кўрсаткич 440 дан ошмади. Наманган туманида трикотаж, Учқўрғон туманида тўқиш фабрикаси каби жуда зарур корхоналарни қуриш ишлари бошланмаган. Бунинг оқибатида иш билан таъминланиши мумкин бўлган 500 киши ҳамон ишсизлар рўйхатида турибди. Наманган вилоятида иш топиш қанчалар машаққатли эканини қуйидаги рақамлардан ҳам билиб олса бўлади: Меҳнат биржасига мурожаат қилган 8669 кишидан 6172 кишининг масаласи ижобий ҳал этилган, холос. Норин туманида аҳвол айниқса ачинарли: маҳаллий биржа фақат ҳар икки кишидан бирига ёрдам бера олган.

Айни вақтда тўла қувват билан ишламаётган корхоналарда мингдан ортиқ кишини ишга жойлаштириш имкони бор.

Текшириш натижалари юзасидан давлат назорати вилоят бошқармасининг қарорига биноан ишга жойлаштириш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бошқармаси бошлиғи Т. Шерматовга ҳайфсан эълон қилинди. Мазкур ташкилотнинг бошқа масъул ходимларига ҳам жазо чоралари кўрилди. Вилоятда «иш билан банд этиш» дастурини тезроқ амалга ошириш бўйича аниқ тадбирлар белгиланди. Энди ҳамма гап бундан кейинги амалий ишга боғлиқ.

Н. ХЎЖАЕВА,
ЎзА мухбири.

ОЖ

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

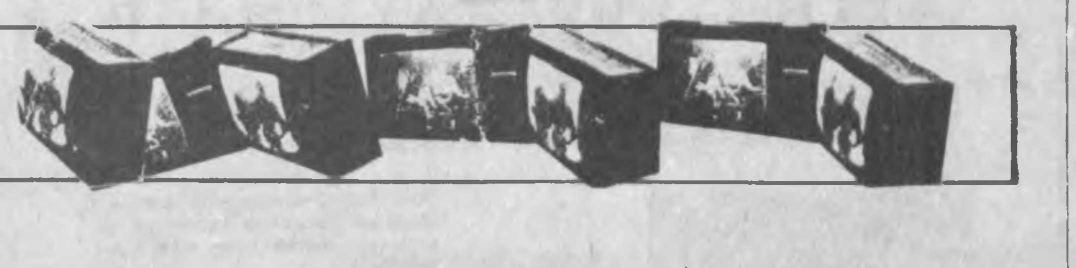

Душанба, 15. XI

● ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Мусиқа оҳанглари». Телефильм.
18.2? «Тараққиёт замини». Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг бир йиллигига.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Тановар» миллий рақс ансамблининг концерти.
20.00 «Саҳродаги қўриқхона». Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 510 йиллиги олдидан. «Мерос». «Бобурийлар шажараси».
21.30 П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 1-қисм.
22.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Бузулук ўрмони». Телефильм.
19.30 «Лаҳза». Хабарлар.
19.50 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
20.20 «Билиб қўйган яхши».
20.40 «Лаҳза». Хабарлар.
21.00 «Ассалому алайкум».

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан душанба, 15 ноябрь куни «Орбита IV» кўрсатувлари соат 15.00 дан бошлаб намойиш этилади.

● «ОРБИТА IV»

15.00 Янгиликлар.
15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
15.25 «Телемикст».
16.10 «Мусиқий башорат». Кўп серияли телефильм премьераси.
16.40 «Истеъдодлар ва мухлислар».
17.20 «Иқболи кулганда».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.35 «Шеърий альбом». Г. Шергова.
18.55 «Гол».
19.25 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.40 «Ҳафтанинг акс садоси».
20.10 «Қандай қилиб бой бўлиш мумкин!». Телевикторина.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси. 23-серия.
21.55 «Спорт уик-энди».

«Янги студия» таништиради:

22.10 «Эркак ва аёл».
22.55 «АТВ-брокер».
23.00 «Джем-сешн».
00.45 «Бомонд».
01.15 «Мен».

Танаффус пайтида — (24.00) Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Россияда бизнес».
9.30 Мульти-пульти.
9.45 «Осойишталик № 9».
10.45 А. Шнитке асарлари янграйди.
11.15 Хонаки экран. «Беш оқшом». Бадиий фильм.
12.45 «Ўз-ўзига режиссёр».
13.15 «Шаҳарча». Дам олиш кўрсатуви.
13.40 «Деҳқонларга таалуқли масала».
14.05 «Бозор томон йўл».
14.20 Киноқиссалар. «Сукунат». Бадиий фильм. 1-серия.
16.00 «М.трест».
16.15 Болалар учун янгиликлар.
16.30 «Бола тилидан».
17.00 «Қутқариш хизмати 911».

*

18.00—19.45
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.45 Душанба куни детектив. «Лаки страйк» таништиради «Сенат тергови». Бадиий фильм. «Криминал ҳодисалар» сериалидан.
20.40 «Бахтли тушлар таъбири».
21.10 «Мусиқа йирик планда».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 «Ҳақиқат онлари».
23.30 Катталар учун мультфильм.
23.35 «Хроно». Авто ва мотоспорт оламида.
00.10 Тунги сеанс. «Ҳунисиз уч кун». Бадиий фильм (Польша).

Сешанба, 16. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Янграсин шўх япалар».
7.50 «Бўрсиқ учун уй». Мультфильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.10 «Қувноқ болалар».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
9.00 П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 1-қисм.
10.20 «Тошкентда куз». Телефильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Математика. Натурал сонларни кўпайтириш.
11.00 Эртаклар вахшиликка етаклар. «Шаҳзода ва малика».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика.
12.00 «Ёшлик» студияси. «Гурунг».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Кичкинтой» студияси. «Доно бобо даврасида».
18.45 «Эргаш Ҳамроев ҳақида қисса». Телефильм.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Дунё воқеалари.
19.35 «Илҳом дақиқалари». Карим Баҳриев.
20.00 «Бўзсув жилолалари». Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ислоҳот ҳақида суҳбатлар.
21.10 Қорақалпоғистонда Тошкент маданияти кунлари олдидан. «Орол оҳанглари».
21.50 Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 510 йиллиги олдидан. П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 2-қисм.
23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
20.10 Фан ҳақида суҳбатлар.
20.40 «Севги уйлари». Телефильм.
21.10 «Билим сарчашмалари».

«ОМАД» таништиради

21.45 Эълонлар. «Киноингоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.50, 15.20, 18.20, 21.20, 00.40 — Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Кидди-Видди».
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 Мультфильм.
10.50 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси. 23-серия.
11.20 «Инсон ва қонун».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Эдемга қайтиш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм (Австралия). 1 ва 2-сериялар.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Ишбилармонлар хабарномеси».
15.40 «Конверсия ва бозор».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Иш».
16.25 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.50 «Мелиховадан мактублар». Телефильм.
17.10 «Янги номлар».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 «АвтоВАЗ кафолат беради».
18.45 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
18.55 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.45 Э. Рязановнинг муаллифлик кўрсатуви. 1-қисм.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 Э. Рязановнинг муаллифлик кўрсатуви. 2-қисм.
22.15 «Мавзу».
23.10 «Матбуот-экспресс».
23.20 Жаҳон шаҳарларининг тунги ҳаёти. Амстердам.
24.00 Янгиликлар.
00.45 «Экстро НУЖ».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Ҳақиқат онлари».

* * *

12.00 Мульти-пульти.
12.10 Хонаки экран. «Оркестр билан катта кўча бўйлаб». Бадиий фильм.
13.40 «Деҳқонларга таалуқли масала».
14.05 Киноқиссалар. «Сукунат». Бадиий фильм. 2-серия.
15.50 «Телегазета».
16.00 Россия телевизион театри.
16.25 Болалар учун янгиликлар.
16.45 «Рост» студияси. «Кимнинг томони?».
17.10 «Трансросэфир».
17.45 «Мен қаҳрамонлик кўрсатмадим. Мен яшадим». Ольга Берггольц.

*

18.00—20.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.20 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 243-серия.
21.10 «Мўмин-қобил йўлбошчилар».
21.35 «Кузги сайловолди марафони».
21.45 Катталар учун мультфильм.

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.35 «Вурхлар турнумидан».
23.00 «Маърифат мевалари».
23.45 Санкт-Петербург балети. Ю. Михалина рақсга тушади.

Чоршанба, 17. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Қалбим наволари».
7.50 «Юлдузлар ҳақида эртак». Мультфильм.
8.00 Дунё воқеалари.
8.10 «Билиб қўйган яхши».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 2-қисм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистон халқлари тарихи.
11.00 «Ёшлик» студияси. «Сенинг замондошинг».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика.
12.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Бухоро вилояти Ғиждувон туманидаги Фаттоевлар оилавий ансамблининг концерти.
18.40 «Ҳамкорлик самараси».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Хива». Телефильм.
19.35 «Санъат оламида».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Хорманг, пахтакорлар!». Мусиқий кўрсатув.
21.35 Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 510 йиллиги олдидан. П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 3-қисм.
23.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Иқтисодчилар мактаби».
20.00 «Спринт».
20.25 «Кинотриада».
21.35 «02» тўлқинида.
21.55 «Евдокия». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.50, 15.20, 18.20, 23.40 — Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Ҳакка». Болалар ахборот кўрсатуви.
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 «Савдо кўприги».
11.00 А. Глазунов. «Денгиз». Поэма-фантазия.
11.20 «Джэм».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Эдемга қайтиш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
13.10 «Осмони фалакда». Кўрсатувни В. Балашов олиб боради.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 Композитор Е. Дога.
17.00 «Қизлар ўртасидаги сир».
17.20 «700-клуби».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Эфирда— Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
18.50 «Мулкдор алифбоси».
19.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
20.00 «Севги тарихи».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.20 «Останкино» хит-паради».
22.30 Шахмат параллеллари. Жаҳон чемпионлиги учун шахмат бўйича матч якунлари.
23.00 Янгиликлар.
23.45 «Матбуот-экспресс».
24.00 Футбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. Греция — Россия терма командалари. Грециядан олиб кўрсатилади.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

6.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Мўмин-қобил йўлбошчилар».
9.25 Тонгги концерт.
9.40 «Бурхлар турнумидан».
10.10 «Мусиқий зали». Халқаро фестиваль.
11.05 «Мусиқий коллекция». Н. Сторожев.
11.50 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 243-серия.
12.40 «Параллеллар».
12.55 «Сафсаталар».
13.25 «Деҳқонларга таалуқли масала».
13.45 Кинофасоналар. «Шамолларга учган умр». Ҳужжатли фильм. 1- ва 2-қисмлар.
16.15 «Телегазета».
16.25 Болалар учун янгиликлар.
16.40 «Рост» студияси. «Такой возраст». Ёшлар тележурнали.
17.10 Мульти-пульти.
17.25 «Рус ижозатномаси».

*

18.00—20.10
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.10 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 244-серия.
21.00 «Сизнинг ҳуқуқингиз».
21.15 «Рус ҳобусномаси».
21.45 «Бизнес: янги номлар».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 «Кузги сайловолди марафони».
22.45 «60 дақиқа». Си-Би-Эс ва Россия телевидениесининг кўрсатуви.
23.45 «/.клуб».
00.25 Криминал хабарлар экрани.
00.35 «Винил чангалзорларида».

Пайшанба 18, XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Лирик концерт.
7.50 «Содиқ дўстлар». Мультфильм.
8.00 «Қувноқ болалар».
8.20 «Бухоро қоракўли». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Матбуот саҳифаларида (рус тилида).
9.10 П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 3-қисм.
10.30 «Алифбо сабоқлари».
11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
11.15 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
11.45 «Дон—ризқ-рўзимиз». Қорақалпоғистондан кўрсатув.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар учун. «Садо».
18.40 «Кашф этилаётган имкониятлар».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Сиҳат-саломатлик».
20.00 «Билдирсой». Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ислоҳот ҳақида суҳбатлар.
21.10 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси дуторчи қизлар ансамблининг концерти.
21.45 Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 510 йиллиги олдидан. П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 4-қисм.
23.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Болалар учун. «Табассум».
20.00 «Одамийлик сабоқлари».
20.20 «Тошкент оқшомлари».

«ОМАД» таништиради

21.20 Эълонлар. «Киноингоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.50, 15.20, 21.20, 00.40 —Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.10 Футбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. Греция — Россия терма командалари. 2-тайм.
11.05 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Эдемга қайтиш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 «Омад». М. Танич ҳақида.
17.10 «Джэм».
17.40 «...16 ёшгача ва ундан катталар». Танаффус пайтида (18.00) — Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.50 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
18.55 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.45 «Миниатюра».
19.55 «Жамоатчилик фикри».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Жамоатчилик фикри» (давоми).
21.40 «Твин Пикс». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-серия.
22.40 «Пен-клуб».
23.40 «Матбуот-экспресс».
24.00 Янгиликлар.
00.45 «MTV».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Кетдим».
9.10 «Таниш чеҳралар». Мусиқий дам олиш танлови.
9.40 Тонгги концерт.
9.55 «Параллеллар».
10.10 «К-2» таништиради: «Абзац».
11.35 Волейбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш турнири. Россия — Туркия. «Динамо» спорт саройидан кўрсатилади.
12.35 «Жаҳон аёллари». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси. 3-серия.
13.05 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 244-серия.
13.55 «Деҳқонларга таалуқли масала».
14.15 «Қутқариш хизмати 911».
15.10 Ишдан бўш пайтингизда. «Иш устасидан кўрмадим».
15.30 «Телегазета».
15.40 «Китоблар оламидаги гаплар».
15.55 «Халқ англанмаган конкот».
16.25 Болалар учун янгиликлар.
16.40 «Рост» студияси. «Артзона».
17.10 «Трансросэфир».

*

18.00—20.30
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.30 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 245-серия.
21.20 «М-трест».
21.35 «Кузги сайловолди марафони».
21.45 Криминал хабарлар экрани.

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 «Катта жанжал».
23.00 «Қисқаси». Мусиқий томоша.
23.45 «Тўлиной».

Жума, 19.XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Эстрада куйлари.
7.50 «Алдаркўса ва бой». Мультфильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.10 «Ал-Хоразмий ватандошим». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 4-қисм.
10.20 «Сулола». Телефильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви: Физика. Электромагнит тўлқинлар.
11.00 «Ҳамид Сулаймон». Телефильм.
11.30 Ўқув кўрсатуви: Зоология. Сувда ва қуруқда яшовчиларнинг ҳаёт тарзи.
12.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Аҳвол қандай, чемпион!». Озода Аҳмедова.
18.30 Рақслар гулдастаси.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Чорраҳа».
20.00 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Учрашув». Ўзбекистон халқ шоираси Ҳалима Худойбердиева.
22.10 «Сурнай навоси».
22.40 Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 510 йиллиги олдидан. П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 5-қисм.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Ёнгиндан эҳтиёт бўлинг!».
19.50 «Қалдирғоч». Қисқа метражли бадиий фильм.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «042 қаерда!». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.50, 15.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Оловиддиннинг сеҳрли чироғи». Бадиий фильм.
11.00 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.

Театр шинавандалари, сизлар учун!

12.20 «Гамлет» мавзуида мулоҳазалар». Д. Шостакович мусиқасига яратилган фильм-балет.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Бридж».
15.50 «Бизнес-класс».
16.05 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Оловиддиннинг сеҳрли чироғи». Бадиий фильм.
17.40 «Музограф».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.20 «Россия сайловининг акс садоси».
18.40 «Инсон ва қонун».
19.15 «03 вагони».
19.45 «Мўъжизалар майдони».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
21.45 «Твин Пикс». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 6-серия.
22.40 «Матбуот-экспресс».

«ВИД» таништиради:

23.00 «Музобоз».
23.45 «Х» кўрсатуви.
00.45 «Политбюро».
01.25 «Авто-шоу».
01.55 «Обоз» майдончаси.

Танаффус пайтида (24.00)— Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Кетдим».
9.10 «Кечки салон» саҳифаларида.
9.40 «Уз манзили».
11.10 «Ватаним менинг».
12.05 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 245-серия.
12.55 Мульти-пульти.
13.05 «Деҳқонларга таалуқли масала».
13.30 «Трансросэфир».
14.00 Россия телевизион театри.
15.40 Жума кунлари Дисней. «Улиплар кўрфазини бола». Бадиий фильм. 2-серия.
16.30 Болалар учун янгиликлар.
16.45 Мульти-пульти.
16.55 «Ҳайвонот оламида».

*

18.00—19.30
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.30 «Механик пианино учун тугалланмаган пьеса». Бадиий фильм.
21.15 «Кузги сайловолди марафони».
21.25 Рақс марафони. «Бал рақслари».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 «К-2» таништиради: «САС».
23.25 «Танаффус». В. Леонтьев нуйлайди.
23.40 Тунги сеанс. «Вегоналар бу ерда юрмайди». Бадиий фильм.
00.55 Волейбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш турнири. Россия—Финляндия. «Динамо» спорт саройидан кўрсатилади.

Шанба, 20. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Ер ва диёр тароналари.
7.50 «Қувноқ алдоқчи». Мультфильм.
8.00 Дунё воқеалари.
8.10 «Чимён. Йил фасллари». Телефильм.
8.20 Мутахассис маслаҳати.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 5-қисм.
10.30 «Етти ширин болакай».
10.50 «Улмас мерос». Телефильм.
11.10 Хитой тили.
11.40 «Фахрийлар—фахримиз».
12.10 «Бастакор Мардон Насимов. Хор ва халқ чолғу оркестри учун ёзилган асарлар.
12.50 «Аёл қадри».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Ўсмирлар учун. «Уйла! Изла! Топ!».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Хотира». Элбек таваллудининг 90 йиллигига.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Дам олиш концерти.
21.35 Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 510 йиллиги олдидан. П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 6-қисм.
22.55 «Тунги эгду». Дам олиш кинопрограммаси.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Сўнгги ташриф». Телевизион бадиий фильм.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Театр оламида».

● «ОРБИТА IV»

6.40, 15.20, 21.20, 00.40 —Кўрсатувлар тартиби.
6.45 Эрталабки гимнастика.
6.55 «Матбуот-экспресс».
7.05 «Ишбилармон кишининг шанба тонги».
7.50 Янгиликлар.
8.30 «Спорт-имконият».
9.00 «Марафон-15» — кичкинтойларга.
9.30 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
10.55 «Қадрдон тупроқ». Экологик кўрсатув.
11.15 «Илҳом манбалари».
11.45 «Веди».
12.25 «Смак». А. Макаревич маслаҳатлари.
12.40 «Инсон институти». А. Дерябин иштирок этади.
13.10 «Ихтилоф». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 6- ва 7-сериялар.
15.00 Янгиликлар.
15.25 «Пеппи—Узун пайпоқ». Болалар учун кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 10-серия.
15.50 «Пул ва сиёсат».
16.20 «Ультра-си». Спорт кўрсатуви. Парашют спорти бўйича жаҳон чемпионати.
17.00 «Қизил квадрат».
17.40 «Ўттиз йил ўтгач. Джон Кеннеди ҳалокатининг сирлари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
18.30 «Ҳайвонот оламида».
19.10 «Оба-на».
19.40 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Ақлли». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Ақлли». Телевизион бадиий фильмнинг давоми.
22.10 «Резонанс» студияси таништиради.
22.30 «М. Магомаев. Дўстлар билан учрашув».
23.45 «Матбуот-экспресс».
24.00 Янгиликлар.
00.45 Оҳирги киносеанс. «Декалог-VII». Телевизион бадиий фильм премьераси.
01.40 «Россия-93». Спорт рақслари бўйича халқаро танлов. Нижний Новгороддан кўрсатилади.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.25 «730 формуласи».
8.55 «Сиз яратган боғ».
9.25 Ҳужжатли фильм премьераси.
9.55 «Рост» студияси. «Вирниҳ чи тайм», «Бизнинг Арвлаша».
10.25 «Изабель». Дам олиш викторинаси.
11.10 Кундузги сеанс. «Мавзу». Бадиий фильм.

*

12.45—16.25
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

12.45 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
12.55 «Ўзбекистон — Англия: ҳамкорлик йўллари». 1-кўрсатув.
13.15 «Мозийдан ёғдулар».
13.45 «Дам олиш соатларида».
14.25 «Кўнгил кўприклари».
14.55 «Авлодлар». М. Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваторияси Катта залидан репортаж.
15.30 «Джансон хотирасига». Бокс бўйича халқаро турнир ҳақида.
16.15 «Бу ажиб дунё».

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

16.25 «Гранд-репортаж».
16.55 Театр сафари. «Глобус» Новосибирск ёшлар театрининг «Чайка» спектаклида.
17.40 Россия Федерацияси Олий суди залидан.

*

18.00—20.30
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.30 «Уинстон Черчилль. Чўққига йўл». Кўп серияли бадиий фильм премьераси. 8-серия.
21.30 «Россияни қандай эпақага келтириш мумкин?».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 «Мутлақо махфий».
23.30 «Ксюша ҳузурида».
24.00 «Динозаврга айланмайлик».
00.15 «Фильм-премьераси».
00.30 «К-2» таништиради: «Америка юлдузлари».
01.00 Волейбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш турнири. Хорватия — Россия. «Динамо» спорт саройидан кўрсатилади.

Якшанба, 21. XI

● ЎзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.30 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 41—42-сериялар.
10.00 Араб тили.
10.30 «Ёшлик» студияси. «Студентлар саҳнасида».
11.10 П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 6-қисм.
12.30 «Фаннинг ойдин йўллари».
13.00 Эстрада хонандаси Маъмура Курбонова куйлайди.
13.30 Болалар учун фильм. «Капитан Врунгелнинг саргузаштлари».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Ўсмирлар учун. «Улғайиш поғоналари».
18.30 «Мультипанорама».
19.00 «Ҳафтанома» (рус тилида).
19.30 «Ойнаи жаҳонда».
19.45 «Оламнинг рангин тасвири». Ўзбекистон халқ рассоми Алишер Мирзаев.
20.20 Катталар учун мультфильм.
20.30 «Ҳафтанома».
21.10 «Якшанба оқшомида».
21.45 Республика театрларининг телевизион фестивали. Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий. «Тошкентга саёҳат». Фарғона вилоят театрининг спектакли.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

17.00 «Мультфейерверк».
17.30 «Курьер».
17.40 «Рок ҳақида».
18.10 «Ҳар соҳадан бир шингил».
18.20 Болалар учун. «Совға».
18.45 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
19.00 «Даракчи».
19.10 Эълонлар.
19.15 «Видео-О».
20.55 «Курьер».
21.05 «Мусиқий йўлка». Мусиқий кўрсатув.
21.35 «Даракчи».
21.45 Эълонлар.
21.50 «Видео-О».

● «ОРБИТА IV»

6.35, 15.15, 19.15, 22.45, 00.15— Кўрсатувлар тартиби.
6.40 Эрталабки гимнастика.
6.50 «Руҳни чиниқтириш».
7.50 Янгиликлар.
8.30 «Авто-шоу».
9.00 «Марказ».
9.30 «Эрта саҳарлаб».
10.00 «Ҳамма уйдалигида».
10.30 «Спортлото» тиражи.
10.45 «Тонг юлдузи».
11.35 «Полигон».
12.05 «Марафон-15».
12.45 «Пи» белгиси билан.
13.30 «Мен аёлман».

«КТВ-1» ҳамда «Франс интернасионал» канали таништиради

14.00 «Француз пазандалари сизга тавсия этадилар».
14.10 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.

*

15.00 Янгиликлар.
15.20 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
16.00 «Саёҳатчилар клуби».
16.50 «Ҳунарли хор бўлмайди».
16.55 Мультфильмлар премьераси: «Каспер ва унинг дўстлари», «Ҳақиқий ажина овловчилар».
17.50 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
18.30 Халқ тароналари.
18.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
19.00 «Нима! Қаерда! Қачон!».
20.05 «Турнахон». Бадиий фильм («Мосфильм», 1968 й.).
21.55 Эълонлар.
22.00 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви.
22.50 «Матадор».
24.00 Янгиликлар.

Тунги эрмаклар

00.20 «Теледартс».
00.50 «Телбалик». Бадиий фильм (Буюк Британия).

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.25 Мульти-пульти.
8.40 «Хайрли тонг!».
9.10 «Калит» кўрсатуви. «Шохона сафар». 6.қисм.
9.40 Ҳужжатли фильм.
10.00 «Рост» студияси. «Сони — супер-ажин», «Космос сабоқлари».
10.30 «Здоровье».
11.00 «Ати-бати...».
11.30 Кипрас Мажейка. «Кичик Европадан репортажлар».
12.00 «XX аср кадрда ва кадр ортида».

*

13.00—17.05
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

13.00 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
13.10 «Ўзбекистон — Англия: ҳамкорлик йўллари». 2-кўрсатув.
13.50 «Дунё эшиги».
14.30 «Америка: Ўтмишга ва келажакка назар».
15.00 «Шарқ дипломатияси тарихидан».
15.45 Дўстлик тароналари.
16.15 «Безнен мирас» (татар тилида).
16.55 «Бу ажиб дунё».

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.05 Диснейнинг сеҳрли олами. «Винни Пухнинг янги саргузаштлари», «Қора плашч».
18.00 Телефильм.
18.20 Си.Би.Эс кинотеатри. «Таъсирида». Бадиий фильм.

*

20.00—22.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 Катталар учун мультфильм.
22.45 «Евросив-ТВ» таништиради: «Худолар араваси». Бадиий-ҳужжатли фильм.
00.30 «А» программаси.

Севгим бор—кўзимдан тўкмаган жолам

Қўчқор НОРҚОБИЛ

Менинг пичоқларим ўзимга ботди,
Менинг ўчоқларим ўтсиздир ҳамон.
Ишқни қучиб эдим ҳижрон уйғотди
Ҳижрон дунёсидан келдингми омон!!
Типингни тушунмай чулдирайвердим,
Кўзларим кўзингни ютавердима!
Мендан сенглар эмас
дил тилаб эдинг
Санг отиб бепарво ўтавердимма!..
Келма...
мен ҳас эдим... узр, барига
Арзир
оёғингга кўрмасанг раво.
Ишқ билан ўйнашган одам бағрига
Дўзах олоалари бўлгайдир даво...
Омон қолурмаими
Хазон кунларин
Кулгинг дарёсига қилсам қурбонлик!..
Ичимдан отилса хиёнаткор «Мен»
Хоин аскардайин сўраб омонлик.
Тамом!
Қайта суймак гуноҳдай оғир.
Ҳатто суймак қийин этикларингни.
Энди тушунганим нима бўларди
Жоним,
муҳаббатнинг битикларини.
Хазон умрим узра келдингми Дунё,
Наҳот олов қайтар ўчоқларимга!!
Мен ахир шеър ёзиб кечикиан Рўё
Бас, тегма, кўксимнинг пичоқларига.

* * *

Кўксингга бош қўйдим паноҳим —
Қўлларинг суйдилар бошимни.
Бул неча тўнилди гуноҳим
Асрадинг бир томчи ёш эдим.
Кечикдим...
бори шу:
хазоним...
Иста, тон, иста, сев, юз ўгир...
Гуллаш не!
Сўрама хазондан
Галирма,
йиғлайин,
жим ўтир...
Қисмат шу:
йилларнинг чархига
Бизларни едирди айрилиқ.
Сен тондинг, мен тондим гоҳида
Йиллардай чўзилди оралиқ.
Йўқ!
Ёлғон!
Юракни алдадик.

Маст бўлиб азоблар макридан.
Энди ким асрайди бизларни
Азизим, севгингнинг қаҳридан.
Дунёми!
Севгига арамас
Сўнгги бор ҳар нечук эртакнинг.
Бироқ айт, тугарми йиғиси
Кечикиб йиғлаган эркакнинг!

* * *

Сенинг сира вақтинг бўлмайди,
Мен жон бериб ичдим кечани...
Китоб ўқияпсан, ташвишларинг мўл —
Ўрганишинг нерви инглизчани.
Ана!
деразада қотар икки кўз.
Қуюн сочингдайин сирғалар осмон.
Эшикка ёлвордим... чўкаяпман тиз,
Қутқаз, бир ўлим бор кутишдан осон.
Менинг умрим чалкаш, кунларим
чалкаш —
Тунми, кундузми, соат ўнакки.
Фақат икки кўзга айланди фурсат,
Мандай талбаланиб тутар тамаки.
Кутдим...
Сира вақтинг бўлмади.
Юрак келиб қолди кўчангга...
Жон билан ўйнашма,
капалак,
айтгин,
Кутиш нима ўзи инглизчангда!..

* * *

Ғазабдан буришиб кетади юзинг
Ижирғаниб қўяр токчадаги гул.
Умр нима ўзи, билмадинг сира
Юрагингни ушлаб, музлаб қолар қўл.
Бари бекор... дейсан, ўтни бўлмадим,
Теграмда оловнинг ўзи йўқ ҳатто.
Наҳот шунча йилни эплай билмадим,
Наҳот шунча йиллар учдилар хато!
Мен ўқман...
ўзимга отилдим охир,
Жирканиб қуйдилар хоин жўралар.
Мен асли йўқ эдим, азизим ахир,
Нега йўқ одамдан ҳаёт сўрарлар!

Ҳеч нарса қолмайди,
ҳаммаси бекор,

Парча.парча қоғоз, сўнган шам —
кўнгил.

Сенинг исминг, Севги, Сен ҳамон ўша

Видо сўрамоққа чоғлангил сингил.
Бироқ зўр яшадим,..
яшадим—Севги!!!

Ёлғон менинг умрим, ўтинчим, нолам.
Кетсамда зўр бўлиб кетаман, Дунё,
Севгим бор — кўзимдан тўкмаган
жолам.

Севгим бор! Очиқдир унинг кўзлари.

Хасу хазонлардан асрар йўлимни.

Менга нима бўлди, топганим шуми!

Ўзимдан мардроқ билдим ўлимни.
Туйқус... санчиб кетар эзгинди юрак
Тоиг каби ёришиб боради хаёл...
Аслида ўлим сен қўрқишинг керак
Тунда соғинади мени бир Аёл.

● *Ўзбекистон халқ артисти Ғанижон Тошматов 80 ёшда*

АЖИБ МЎЪЖИЗАСИ БОР

Улуғ санъаткорларга хос умумий хислату ғоялар бисёр. Ана шундай муштаракликлар ичида санъатни, куюю қўшиқни, созу саҳнани муқаддас билиш туйғуси ҳамиша сарбаланд бўлган. Зеро, муқаддаслик бағрида мудом абадийлик, вақт ва замонлардан юксак бўлиш мужассамдир. Санъату санъаткор аҳлига ниҳоятда талабчанлик билан муносабатда бўладиган ўзбек халқи саноқли санъаткорларнигина бошига кўтариб, ул зотларнинг ижоду истеъдодига таҳсинлар айтади. Бугун 80 ёшни қоралаб, миллий санъатимиз ривожига ўзининг бетакрор созию куй-қўшиқлари билан катта ҳисса қўшган Ғанижон Тошматов ҳам чинакам халқ эътирофи эгаси сифатида ҳар биримизнинг юрагимиздан жой олган.

Санъаткорнинг эслашича, у илк бор 12 ёшида қўлига соз ушлаб, қўшиқ куйлаган экан. Ўша унутилмас ва ёшликнинг бирда азобу бирда завқли кунларидан буён қанчадан-қанча сувлар оқиб ўтди. Замона не бир эврилишлар гувоҳи бўлди. Аммо сабийлик ёшидан чиқмаган ўспирин қалбига тушган куй сеҳрию олови бир дақиқа бўлса-да, сўнмади. Чунки илк қадамлар қандайдир ўткинчи ҳой-ҳавасларни эмас, узоқ, машаққатли манзилларни кўзлади. Ортда қолган кечмишнинг тили бўлсайди, у бугун 30-йилларнинг зарбдор қурилишлари бўлган Лоғон ва Катта Фарғона канали бўйлаб елкасида кўрпаю қўлида соз билан саргардон йўлларда буюк бир қўшиқ висоли томон сарсон суринган йигитнинг нолаю афғонларини, қувончу шодликларини ёниб-ёниб, куйиб-куйиб суйлаган бўлармиди? Ёки унинг Тўхтасин Жалилов, Жўрахон Султонов, Маъмуржон Узоқовдек улуғ санъаткорларга биринчи бор рўбарў келиб, ҳаяжону илҳомдан титраган қўлларию, оташга дуч бўлгандек, порлаган кўзларида яширин не бир маънолар ҳақида сўз очармиди? Бугун ширин хотираларни армону шукроналик билан эслаш мумкин. У пайтда эса санъат даргоҳининг не-не сир-синоатлари, машаққату мушкулотлари кетма-кет унга бақамти келарди.

Шундай дақиқаларда балки унинг кўнглида бир муддат иштибоҳ оралагандир. Балки манзил жуда-жуда олис, ҳеч қачон етиб бўлмас олий бир жилқат бўлиб туюлгандир. Биз бугун ёш санъаткорнинг ўшандаги орзую амолларини тусмол қилишимиз мумкин. Лекин бир нарса аён ҳақиқат: Ғанижон ака юрагида иштибоҳдан кўра ишонч, ҳавасдан кўра ишқ устун бўлган. Шу устунлик баробарида ўзбек қўшиқчилик санъати бетакрор истеъдод билан, у яратган куйлару, у тарбиялаган юзлаб шогирдлар билан бойиди. Таскин ҳам, таъзим ҳам ана шундан.

Ғанижон аканинг ижоду фаолияти довруғи юртимиздан ошган. «Дуторчи қизлар» дурдонасисиз тасаввур этиш қийин. Сўнгги ўн йилликларда радио ва «ойнаи жаҳондан» таралаётган, халқимизнинг маънавий мулкига айланиб бораётган ўнлаб ўлмас қўшиқлар шу дастанинг ижод маҳсулидир. Ушбу ансамбль орқали миллий лирик ашулачилигимизда янги бир жозибали, шукуҳу сурурли саҳифа очилди. Инсон боласига бешикданоқ таниш нигоролар билан тўлиқ, ишқ васфини осмон қадар кўтарган ҳижрон ва висолнинг бир-бирига тамоман тескари томонларини занжирмонанд боғлаган қўшиқлар ўнлаб ширали овозлар бирлигида янграганда ҳаётнинг шам янглиғ бир ўч[…] ёнгувчи дақиқаларидан муҳаббатнинг мангу руҳияти қадар англанмаган олам ҳақида ўйлаб қоласан киши.

Ғанижон ака қаерда, ким бўлиб ишламасин, санъатнинг муқаддас даргоҳ эканлигини унутмади. Санъаткор ўз ҳаёти, ўз фаолияти билан ана шундай улуғ бир ҳикматга эришди. Шоир Эркин Воҳидов ёзганларидек:

Санъатга бахш умрнинг
Ажиб мўъжизаси бор.
У дунёни тарк этса
Ундан дунё қолади.

Ўзининг қутлуғ 80 ёшини дўстларию қариндошлари, шогирдларию мухлислари даврасида хуш-хандон нишонлаётган севимли бастакоримиз, Ўзбекистон халқ артисти Ғанижон Тошматовга узоқ умр, сиҳат-саломатлик тилаб, у кишидан дилларга малҳам бўлгувчи янги-янги куй-қўшиқлар кутиб қоламиз.

Лола ТОШЕВА,

Тошкент давлат Маданият институти ўқитувчиси.

«ХАЛҚ СЎЗИ»ГА ШОШИЛИНЧНОМА

Биз, Қашқадарё вилояти Чироқчи тумани алоқачилари, севимли газетамиз «Халқ сўзи»нинг ҳар бир сонини қизиқиш билан ўқиб борамиз. Яқинда ташкилотимиз ҳисобидан 10 дона «Халқ сўзи»га обуна бўлдик.

Ижодий жамоангиз ишларига ривож тилаймиз.

К. ЖУМАНОВ,

Туман алоқа узели бошлиғи.

БАҲС-МУНОЗАРА ТАФАККУРНИ БОЙИТАДИ

ТОШКЕНТ давлат дорилфунунининг фалсафа факультетида декан муовини Н. Охунжонов, университет Ёшлар иттифоқи қўмитаси раиси муовини Ю. Ашуров ҳамда талабалар Б. Очилов, Ш. Эрматов ташаббуслари билан уюштирилган «7+1» баҳс-мунозараси бўлиб ўтди.

Факультетнинг фалсафа, руҳшунослик ва ижтимоиёт бўлинмалари талабалари аввалдан тайёрланган еттита саволга жавоб бериш жараёнида ўз билимларини синаб кўрдилар. «Зардуштийлар вафот этганларидан сўнг қай йўсинда дафн этилганлар?», «Умар Ҳайём май ичганми, йўқми?» каби тарихий ва ҳаётий саволлар атрофида баҳс-мунозара, айниқса, қизиди. Кўпгина талабалар Алишер Навоий байтларининг мазмунини таҳлил этиш баҳсида фаол қатнашиб, кенг ва чуқур мушоҳада юрита олишларини намойиш этдилар. Баҳс-мунозара жюри ҳайъати томонидан берилган саккизинчи саволга ойдинлик киритиш билан якунланди.

Дорилфунунда биринчи марта ўтказилган тадбирнинг самараси кутилганидан ҳам зиёда бўлиб, талабаларда катта қизиқиш уйғотди. Пировардида бундай баҳс-мунозараларни бошқа факультетларда ҳам ўтказишга аҳд қилинди.

Ф. ЭРГАШЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ҳар тўғрида

МИТТИ ТЕЛЕВИЗОР

Японияда ўтган йили одам кафтига ёки кўйлак чўнтагига сиғадиган телевизор сотувга чиқарилди. «Касио» компанияси мутахассислари яратган бу телевизор Гиннеснинг 1994 йилги рекордлар китобига киритиладиган бўлди.

Янги рангли митти телевизорнинг баландлиги 9,1 сантиметр, кенглиги 6 сантиметр ва қалинлиги 2,4 сантиметр бўлиб, оғирлиги бор-йўғи 170 граммдир. Шундай қилиб, у дунёдаги энг енгил телевизор ҳамдир.

ХИТОЙ АҲОЛИСИ

Хитой аҳолиси 1,17 миллиард кишига етди. Жаҳондаги экин майдонининг бор-йўғи 7 фоизига эга бўлган Хитой ер куррасининг 22 фоиз аҳолисини озиқ-овқат билан таъминлаши керак. Бу эса мамлакатда оилани режалаштириш ҳамда аҳоли ўсишини назорат қилиш бўйича жиддий иш олиб боришни тақозо этмоқда. Бу борада қатъий сиёсат юргизилаётганига қарамай, ХХР аҳолиси ҳар йили 15 миллион кишига кўпайяпти.

АВТОМОБИЛЬ ЎҒРИЛАРИГА ЎЛИМ ЖАЗОСИ

Уганда мамлакатида қуролли босқинчилар ва машина ўғриларига ўлим жазоси белгиланди. Чунки кейинги пайтда мамлакат қонун чиқариш ва суд тизимларидаги нуқсонлардан фойдаланган жиноятчилар ўз «қора иш»ларини авж олдириб юборган эдилар.

Яқинда ҳукумат Кампала шаҳри марказида банк машинасига ҳужум қилган 7 та босқинчини ўлим жазосига ҳукм қилди.

«Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталари муҳаррирятлари жамоаси бўлим мухбири Ғ. Эшмуродовга бувиси

Ойлар момо ҲАСАН қизининг вафот этганлиги муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

Спорт • Спорт • Спорт •

Гроссмейстрлар билан басма-бас

ЛЮЦЕРНДА шоҳмот бўйича жамоалар ўртасида жаҳон чемпионати якунланди. Дунёнинг энг кучли ўнта шоҳмот жамоалари ўзаро дона сурган бу турнирда ўзбекистонликларнинг ҳам қатнашганлиги бизни қувонтиради, албатта.

Юртимиз шоҳмотчилари мураббий Сергей Пинчук бошчилигидаги гроссмейстерлар — Александр Ненашев, Григорий Серпер, Сергей Загребельний, икки карра Ўзбекистон чемпиони Сандали Йўлдошев, Сергей Нодирхонов ва Тоҳир Воҳидовдан иборат таркибда Швейцарияга жўнаб кетишган эди. Чемпионат олдидан мутахассислар томонидан жамоамизнинг дунё биринчилигида кучли бешликдан жой олиши ҳам катта ютуқ эканлиги эътироф этилди.

Ҳақиқатан ҳам, шоҳмотчиларимиз учун жаҳон чемпионатида дона суриш оғир кечди. Бунинг ўзига хос сабаби бор. Негаки, олимпиадада жамоамиз иккинчи ўринни эгаллаб, жаҳон назарига тушди. Табиийки, бу дунё биринчилигида бизнинг жамоага қарши рақибларнинг жиддий муносабатда бўлишига олиб келди. Шундай бўлишига қарамай жаҳон чемпионатида биринчи марта қатнашаётган шоҳмотчиларимиз дунёнинг атоқли гроссмейстерларига муносиб рақиб бўла олишди.

Гарчи таркибида Гарри Каспаров ва Анатолий Карпов каби дунёнинг энг кучли шоҳмотчилари бўлмасада, Россия чемпионатнинг кучли, нуфузли жамоаси саналди. Лекин, Гата Камский, Борис Гулько ва Ларри Кристиансен бошчилик қилишган АҚШ жамоаси россияликларни ортда қолдирди. Америкаликлар 9 турда жами 22,5 очко тўплаб, жаҳон чемпионлигини қўлга киритишди. Европа чемпиони — Украина эса 21 очко билан иккинчи бўлди. Албатта, Василий Иванчук, Олег Романишин, Владимир Тукмаков каби гроссмейстерларнинг бу ютуқда ўзига хос улуши бор.

Шоҳмот оламида жаҳон тожига муносиб даъвогар саналаётган гроссмейстерлар — Владимир Крамник ва Александр Халифман бошчилигидаги Евгений Бареев, Александр Древдан иборат Россия «квартети» бу сафар учинчи ўринни эгаллади. Шуни таъкидлаш жоизки, кучли шоҳмотчиларга бой Россия икки тождорисиз ҳам яхши заҳирага эга эди. Сергей Долматов ҳамда Алексей Выжманавин бу чемпионатда иштирок этган бошқа шоҳмотчилар билан тажриба ва маҳорати жиҳатидан басма-бас келарди. Бироқ, гарчи совриндор бўлишса-да, россияликлардан бу сафар омад юз ўгирди. Улар украиналиклардан бор-йўғи ярим очко ортда қолишди.

Осиё қитъаси вакиллари — Хитой (18 очко) ва Ўзбекистон (16 очко) жаҳон чемпионатида еттинчи ва саккизинчи ўринларни эгаллашди.

Шоҳмотчиларимизнинг жаҳон чемпионатида кучли бешликдан жой олишлари учун атиги 2,5 очко камлик қилди.

Марадона яна майданда

МАЪЛУМКИ, Аргентина терма жамоаси Марадона ва Каниджанинг майдонга чиқмаганлиги туфайли жаҳон чемпионатининг саралаш босқичида жуда ёмон иштирок этиб, йўлланмадан маҳрум бўлганди. Уларнинг 1994 йил АҚШда ўтказиладиган жаҳон чемпионатида қатнашиши учун ягона йўл қолган, яъни Австралия терма жамоасини икки учрашув натижасига кўра ютиши керак эди. Ушбу учрашувнинг биринчиси Сиднейда ўтказилди.

Аргентинанинг бош мураббийси — Альфио Басиле Сиднейга ғалаба учун келганлигини, яшил қитъага 1988 йилда ҳам ташриф буюришиб 4:1 ҳисобида ютиб кетишганини учрашув олдидан алоҳида таъкидлашига қарамай, ўз мақсадига эришолмади. Балки, бош мураббий Марадонанинг қайтганлиги боис ўз жамоасига ортиқча баҳо бериб юборгандир.

Диего Марадона дунёда тенгсиз футболчи эканлигини ушбу ўйинда ҳам намойиш қилди. Бутун майдон бўйлаб Аргентинанинг ҳужумларини бошқариб турди. Айнан у 37-дақиқада Бальбога тўпни қўл билан узатгандек аниқ ташлаб, олдинга бошлади. Италиянинг «Рома» жамоасида ўйнаётган Бальбо эса етарли тажрибага эгалигини исботлаб, имконни қўлдан бермади. Лекин кўп ўтмай, майдон эгалари жавоб тўпини киритишди ва бу ҳисоб ўйин охиригача ўзгармади.

Такрорий учрашув 17 ноябрь куни Буэнос — Айресда бўлиб ўтади.

Башорат қилинган дуэль

БИРИНЧИ лига жамоалари сўнгги тур учрашувларини ўтказишди. Ушбу турда биринчи лигани тарк этувчи учинчи жамоа аниқ бўлди. Қизиғи шундаки, гўё мавсум бошланиши арафасида башорат қилинганидек охирги турда «Ситора» ва «Прогресс» бир-бирига қарши майдонга чиқди. Вазият айнан шу икки жамоадан бирининг лигани тарк этишини тақозо қиларди. Учрашувнинг 37-дақиқасида Ҳабибов томонидан киритилган тўп Бухоронинг «Ситора» жамоасини келгуси йилда ҳам биринчи табақада тўп суриши имконини берди.

Шундай қилиб, «Атласчи» (Марғилон), «Сурхон» (Термиз) клублари келаси мавсумда Ўзбекистон миллий чемпионатининг олий лигасида тўп сурса, «Прогресс» (Зарафшон», «Савай» (Қўрғонтепа) ва «Шаҳрихон» жамоалари биринчи лигага қайтиш учун кураш олиб боришади.

Тажриба устун келди

ЧИМ устида хоккей бўйича (эркаклар) Марказий Осиё чемпионати ниҳоясига етди. Тўрт даврали бу биринчиликда юртимиз жамоалари муваффақиятли қатнашдилар. Лекин барибир собиқ ССЖИ чемпионатида катта тажриба орттирган Қозоғистоннинг «Динамо» жамоасига ҳамюртларимиз бас келишолмади. Алмати клуби 20 учрашувнинг ўн тўққизтасида ғалаба қозонди. Улар фақат ҳамюртлари РШВСМ жамоаси билангина дуранг ўйнашди.

Андижоннинг «Звезда» жамоаси 26 очко тўплаб, иккинчи поғонага кўтарилди. Яна бир жамоамиз — «Шердор» (Самарқанд) 20 очко билан тўртинчи ўринни эгаллади. Бор-йўғи уч очко жамғарган «Химик» (Фарғона) клубининг охирги ўриндан жой олиши мухлислар ва мутахассислар учун кутилмаган ҳодиса бўлди, дейиш мумкин.

Сергейнинг «тилло» оёғи

ГУЛИСТОННИНГ «Шифокор» жамоаси деярли бутун мавсум давомида олий лиганинг қуйи поғонасидан жой эгаллаб келди. Сўнгги тур олдидан ҳам «Шифокор»га олий лигани тарк этиш хавф солиб турди. Бошқача қилиб айтганда «Шифокор» 30 марта майдонга чиқиб, 2700 дақиқа давомида олий лигада мавқеини сақлаб қолишга ҳаракат қилди ва ҳатто 2699-дақиқада ҳам улар бунинг уддасидан чиқишолмади. Энг сўнгги дақиқагина уларга омад келтирди. Охирги турда «Чирчиқ»нинг меҳмони бўлган гулистонлик футболчилар 85-дақиқагача 3:1 ҳисобида ютқазишаётган эди. Ярим ҳимоячи Сергей Селезновнинг «тилло» оёғи 85-дақиқада ҳисобдаги фарқни қисқартирди, сўнгги дақиқада яна битта тўп киритиб, жамоасини олий лигада сақлаб қолди. Ҳа, бизда ҳам «Гиннеснинг рекордлар китоби»га ўхшаш қайднома бўлганда Селезнов унда «олтин» оёғи туфайли қайд этиларди.

Аҳволинг қалай, «Витесс»?

ГОЛЛАНДИЯНИНГ «Витесс» жамоаси юртимизга ташриф буюриб, ўзбекистонлик футболсеварларнинг ҳам меҳрини қозонди. Мухлисларни бу жамоанинг Голландия чемпионатида қандай қатнашаётганлиги қизиқтиради, албатта.

Навбатдаги турда «Витесс» Европада ҳам анча нуфузга эга бўлган «Эйндховен» клуби меҳмони бўлди. «Пахтакор» ва терма жамоамиз дарвозасини забт этган Гилхауснинг 88-дақиқада киритган тўпи «Витесс»га ғалаба келтирди. Ушбу ғалабадан сўнг Арнем жамоаси 17 очко тўплаган ҳолда учинчи ўринда бораяпти. Гилхаус ҳам 9 тўп билан чемпионат тўпурарлари баҳсида учинчи ўринни эгаллаб турибди.

Р. ЖУМАЕВ.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖУРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Лев Пак (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯХЕЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Т. Долиев, навбатчи — Н. Тошев

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г— 599. 93616 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2. Босмага топшириш вақти — 21:00

Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг Ишлар бошқармаси қузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6